

อัครวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท
ทางด้านภาพยนตร์ไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562
The Meta-Analysis on Thai Film Master Degree Thesis
between 2017 - 2019

ปิยะศักดิ์ ชมจันทร์* และ จารุณี วรรณศิริกุล*
Piyasak Chaomchan,* & Charuni Wannasirikul*

วันที่รับบทความ 1 มิถุนายน 2565

วันที่แก้ไขบทความ 10 กรกฎาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ 21 สิงหาคม 2565

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 ในด้านสถาบันการศึกษาจัดทำวิทยานิพนธ์ ประชากร ประเภทของการวิจัย และทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ผลการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์มีดังนี้ สถาบันที่ทำวิทยานิพนธ์ทางด้านภาพยนตร์มากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 6 เล่ม รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยรังสิต 3 เล่ม และ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 2 เล่ม ประชากรในการวิจัยมากที่สุดได้แก่ เนื้อหาภาพยนตร์ รองลงมาคือ ผู้ชม/ผู้รับสาร และผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตภาพยนตร์ ประเภทของการวิจัยพบว่า ประเภทที่ใช้มากที่สุดคือ การวิจัยเชิงคุณภาพ รองลงมาคือ การวิจัยเชิงปริมาณ ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ แนวคิดสัญวิทยา รองลงมาคือ แนวคิดการเล่าเรื่อง และแนวคิดภาพตัวแทน

คำสำคัญ : อัครวิเคราะห์ / วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ / ภาพยนตร์ไทย

Abstract

The objective of this article is to analyze the Master Degree theses which studied about Thai Films between 2017 – 2019. The study

* อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

* Lecturer, Faculty of Communication Arts, Siam University

examines the populations used, the type of research conducted, the theories used and the methods used. The study shows that the university which holds the highest number of theses about Thai Films is Thammasat University (6 titles), the second is Rangsit University (3 titles) and Bangkok University (2 titles). The population studied most frequently was the films; the second was the viewers and the film production team. The kind of research that was used most was qualitative research, the second was quantitative research. The theory that was used the most in research was semiotics concept, followed by storytelling and representational concepts.

Keywords: Meta-Analysis / Film Master Degree Thesis / Thai Film

บทนำ

การวิจัย คือ กระบวนการแสวงหาความรู้ของบุคคล เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ในศาสตร์หรือสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อค้นคำตอบหรือการพิสูจน์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น โดยมีการดำเนินการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ภายใต้กรอบแนวคิดและระเบียบวิธีการที่ชัดเจน มีขั้นตอนละเอียดซับซ้อน ในช่วงเวลาหนึ่ง ในขณะที่มีการระมัดระวังเกี่ยวกับความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ตลอดจนมีการตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบที่ได้รับ (ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2557)

วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นงานวิจัยเพราะได้ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง (วรรณิ อริยะสินสมบุรณ์, 2544; อ้างถึงใน ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2549) การรวบรวมวิทยานิพนธ์ในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งมาวิเคราะห์นั้นเป็นที่นิยมทำกันในต่างประเทศ เพราะผลการวิเคราะห์จะสะท้อนให้เห็นสภาพแนวโน้ม และพัฒนาการของวิทยานิพนธ์ในสาขานั้น ๆ เช่น แนวคิด ทฤษฎี ขอบเขต แนวเรื่อง วิธีวิจัย และผลการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในอนาคตเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน สามารถนำข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์หรือข้อค้นพบที่มีมาก่อนมาปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น (Tranhan, 1993; อ้างถึงใน ลักษณ์ี พูลทรัพย์, 2555)

การสังเคราะห์งานวิจัย เป็นการศึกษางานวิจัยอย่างพิถีพิถันแล้วนำข้อสรุปจากงานวิจัยแต่ละเรื่องมาจัดหมวดหมู่ เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของงานวิจัยเพื่อหาข้อสรุป ซึ่งอาจสรุปได้ว่า การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นการศึกษาหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหลาย ๆ เล่มมาจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์และนำเสนออย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542; อ้างถึงใน ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2549)

การสังเคราะห์งานวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการสรุปรวมรายงานการวิจัย เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยในแต่ละเรื่อง เพราะการวิจัยไม่ว่าจะเป็นสาขาวิชาซีฟใด จำเป็นต้องมีการทบทวนข้อค้นพบ หลักการและทฤษฎีที่มีอยู่แล้วก่อนที่จะมีการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติม เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการศึกษา (วรรณิ อริยะสินสมบุรณ์, 2544 ; อ้างถึงใน ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2549)

จากการค้นคว้าของคณะผู้เขียนพบว่าในสาขาวิชานิเทศศาสตร์ยังมีการวิเคราะห์และการสังเคราะห์งานวิจัยไม่มากนัก ดังนั้นคณะผู้เขียนจึงได้ทดลองนำร่องในการสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านนิเทศศาสตร์โดยกำหนดขอบเขตในการศึกษาที่วิทยานิพนธ์ภาษาไทยระดับปริญญาโทที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาพยนตร์ไทยในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2562 ที่เผยแพร่ผ่านฐานข้อมูลงานวิจัย Thailis.com โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อสรุปข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการวิจัยทางด้านภาพยนตร์ในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท และเพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษา/การวิจัยเกี่ยวกับภาพยนตร์ไทยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 ในด้านสถาบันการศึกษาจัดทำวิทยานิพนธ์ ประชากร ประเภทของการวิจัย และทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเลือกศึกษาเฉพาะวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 ผ่านฐานข้อมูลงานวิจัย Thailis.com และวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับด้านสถาบันการศึกษาจัดทำวิทยานิพนธ์ ประชากร ประเภทของการวิจัย และทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์เนื้อหาของงานวิจัยมีลักษณะคล้ายคลึงกับวิธีการของนักประวัติศาสตร์ คือเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ หรืออธิบายสภาพของปรากฏการณ์ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง การจัดทำอาจจะแยกเป็นการวิจัยเชิงพรรณนาสำหรับปัญหาที่เหมือน ๆ กัน ข้อสมมุติฐาน กลุ่มตัวอย่าง ความสัมพันธ์ของตัวแปร อันจะนำไปสู่การอ้างอิงถึงประชากร การวิเคราะห์เอกสารหรือการวิเคราะห์เนื้อหาจะมีประโยชน์ในการตอบคำถามและการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมที่แท้จริง (Best. 1981; อ้างถึงใน ลักษมี พูลทรัพย์, 2555)

การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง กระบวนการหาความสัมพันธ์ และความขัดแย้งของเนื้อหาข้อความหรือเอกสารโดยไม่เน้นการตีความ หรือการหาความหมายต้องไม่มีอคติ หรือใส่ความคิดความรู้สึกของตนเองเข้าไป (ลักษมี พูลทรัพย์, 2555)

การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การศึกษาหาข้อเท็จจริงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ หลาย ๆ เล่ม แล้วมาจัดเป็นหมวดหมู่วิเคราะห์ และนำเสนออย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2549) ผลการศึกษา

หลังจากคณะผู้เขียนได้ทำการสืบค้นวิทยานิพนธ์ภาษาไทยระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2562 ผ่านฐานข้อมูลงานวิจัย Thailis.com พบว่ามีวิทยานิพนธ์

ที่เข้าเกณฑ์ในการศึกษาทั้งสิ้น 14 เล่ม ทั้งนี้เป็นวิทยานิพนธ์ฯ ในปี พ.ศ. 2560 จำนวนมากที่สุดคือ 7 เล่ม รองลงไปคือ วิทยานิพนธ์ฯ ในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 4 เล่ม และวิทยานิพนธ์ฯ ในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 3 เล่ม โดยวิทยานิพนธ์ฯ 14 เล่มนั้นเป็นงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโทจาก 2 กลุ่มสาขาวิชา คือ กลุ่มสาขาวิชานิเทศศาสตร์ จำนวน 11 เล่ม และกลุ่มสาขาวิชาบริหารงานวัฒนธรรม จำนวน 3 เล่ม ในแง่ของสถาบันการศึกษาพบว่า วิทยานิพนธ์ฯ ที่นำมาศึกษานั้นเป็นวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 6 เล่ม รองลงไปคือ มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 3 เล่ม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 2 เล่ม และมหาวิทยาลัยอื่น ๆ อันได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวนแห่งละ 1 เล่ม ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่อวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ไทยในช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2562

ชื่อวิทยานิพนธ์	ชื่อผู้วิจัยปี / ที่เผยแพร่	สาขาวิชา / มหาวิทยาลัย
ทัศนคติ พฤติกรรมการเปิดรับ และความคาดหวังของผู้ชมในเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อภาพยนตร์ไทยอิสระ	นันทน์ภัส สุขพรทวีวัฒน์ (2560)	การบริหารสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ภาพตัวแทนของตัวละครที่มีภาวะจิตเภทในภาพยนตร์ไทย	บุญยาพร กิตติสุนทรโรภาศ (2560)	การสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
การเล่าเรื่องการเมืองไทยในภาพยนตร์ไทยยุค สงครามเย็น (พ.ศ. 2493-2518)	รักตระกูล ภริภักจรรยากุล (2560)	การสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ภาพตัวแทนของพื้นที่ “3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ในภาพยนตร์ไทย	วิริยาภรณ์ จุนหะวิทยะ (2560)	นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาพสะท้อนปัญหาสุขภาพจิตผ่านรูปแบบการสื่อความหมายในภาพยนตร์ไทย	พิมลนาถ เล็กสมบุญชัย (2560)	การสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร
พัฒนาการหนังกลางแปลง และแนวทางการบริหารจัดการ กรณีศึกษา กาเหว่า ภาพยนตร์ และท่าพระภาพยนตร์ (พ.ศ. 2530 - 2559)	งามนิส เขมาชฎากร (2560)	การบริหารศิลปะ และวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยบูรพา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ชื่อผู้วิจัย / ที่เผยแพร่	สาขาวิชา / มหาวิทยาลัย
คุณค่ามรดกวัฒนธรรมของภาพยนตร์ไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของชาติ	เอกภพ รัตนะ (2560)	การบริหารงานวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
การออกแบบและการสื่อความหมายของใบปิดภาพยนตร์สยองขวัญแนวอำนาจเหนือธรรมชาติของภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์อเมริกัน	พพิษฐญา จันทรเทศ (2561)	นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
การตั้งชื่อและการสื่อความหมายของชื่อภาพยนตร์ไทยและชื่อ ภาษาไทยของภาพยนตร์อเมริกัน	พีรภาส จงตระกูล (2561)	นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
การสื่อสารภาพตัวแทนสตรีผ่านภาพยนตร์ไทย	ภัทรวดี ไชยชนะ (2561)	การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
การสร้างความหมายของผู้หญิงทำแท้งผ่านภาพตัวแทนในภาพยนตร์ไทย	ศานต์ฤทัย สาเพิ่มทรัพย์ (2561)	การสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดภาพยนตร์ไทย กรณีศึกษา บริษัทสหมงคลฟิล์มอินเตอร์เนชั่นแนลจำกัดและบริษัท เอ็มพิคเจอร์สเอ็นเตอร์เทนเมนท์จำกัด (มหาชน)	ชลธิชา กิ่งไกว (2562)	การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
การประกอบสร้างความหมายการถวิลหาอดีตในภาพยนตร์ไทย	วงศกร วงเวียน (2562)	นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
ทวิภพ (2547) และพีมาก..พระโขมง (2556): สุนทรียภาพแบบหลังสมัยใหม่ในภาพยนตร์รีเมกแนวทบทวนวิพากษ์	ชูพงษ์ แสงเพชร (2562)	การบริหารงานวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทั้งนี้คณะผู้เขียนสามารถจัดหมวดหมู่ของวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาแบ่งได้เป็น 5 กลุ่มด้วยกัน คือ

1. การศึกษาเรื่องการสื่อความหมาย และการประกอบสร้างความหมาย ซึ่งวิทยานิพนธ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วย วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาพสะท้อนปัญหาสุขภาพจิตผ่านรูปแบบการสื่อความหมายในภาพยนตร์ไทย”, วิทยานิพนธ์เรื่อง “การออกแบบและการสื่อความหมายของใบปิดภาพยนตร์สยองขวัญแนวอำนาจเหนือธรรมชาติของภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์อเมริกัน”, วิทยานิพนธ์เรื่อง “การตั้งชื่อและการสื่อความหมายของชื่อภาพยนตร์ไทยและชื่อ ภาษาไทยของภาพยนตร์อเมริกัน”, วิทยานิพนธ์เรื่อง “การสร้างความหมายของผู้หญิงทำแท้งผ่านภาพตัวแทนในภาพยนตร์ไทย” และ วิทยานิพนธ์เรื่อง “การประกอบสร้างความหมายการถวิลหาอดีตในภาพยนตร์ไทย”

2. การศึกษาเรื่องภาพตัวแทน ซึ่งวิทยานิพนธ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วย วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาพตัวแทนของตัวละครที่มีภาวะจิตเภทในภาพยนตร์ไทย”, วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาพตัวแทนของพื้นที่ “3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ในภาพยนตร์ไทย”, วิทยานิพนธ์เรื่อง “การสื่อสารภาพตัวแทนสตรีผ่านภาพยนตร์ไทย” และวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสร้างความหมายของผู้หญิงทำแท้งผ่านภาพตัวแทนในภาพยนตร์ไทย”

3. การศึกษาตามแนวคิดหลังสมัยใหม่ ซึ่งวิทยานิพนธ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การประกอบสร้างความหมายการถวิลหาอดีตในภาพยนตร์ไทย” และวิทยานิพนธ์เรื่อง “ทวิภพ (2547) และพื้มาภ..พระโขง (2556): สุนทรียภาพแบบหลังสมัยใหม่ในภาพยนตร์รีเมกแนวทบทวนวิพากษ์”

4. การศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการวัฒนธรรม ซึ่งวิทยานิพนธ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วย วิทยานิพนธ์เรื่อง “พัฒนาการหนังกลางแปลง และแนวทางการบริหารจัดการ กรณีศึกษา กาเหว่าภาพยนตร์ และท่าพระภาพยนตร์ (พ.ศ. 2530 - 2559)” และวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณค่ามรดกวัฒนธรรมของภาพยนตร์ไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของชาติ”

5. การศึกษาตามแนวคิดสตรีนิยม ซึ่งวิทยานิพนธ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วย วิทยานิพนธ์เรื่อง “การสื่อสารภาพตัวแทนสตรีผ่านภาพยนตร์ไทย” และวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสร้างความหมายของผู้หญิงทำแท้งผ่านภาพตัวแทนในภาพยนตร์ไทย”

สำหรับผลการศึกษา/ข้อค้นพบของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 จำนวนทั้ง 14 เล่ม สามารถสรุปได้ดังนี้

(1) วิทยานิพนธ์เรื่อง “ทัศนคติ พฤติกรรมการเปิดรับ และความคาดหวังของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อภาพยนตร์ไทยอิสระ” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปิดรับชมภาพยนตร์ไทยอิสระในโรงภาพยนตร์มากที่สุด รองลงมา คือ รับชมผ่านสื่อใหม่ เช่น Website ชมภาพยนตร์ออนไลน์/Application ชมภาพยนตร์ออนไลน์ โดยความถี่ของกลุ่มตัวอย่างในการเปิดรับชมภาพยนตร์ไทยอิสระ ผ่านช่องทางโรงภาพยนตร์ในช่วงระยะเวลา 1 ปีที่ โดยเฉลี่ย

3 เรื่อง/ปี สำหรับทัศนคติโดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพยนตร์ไทยอิสระมีทัศนคติเชิงบวก (ค่าเฉลี่ย 4.02) โดยทัศนคติด้านภาพและเทคนิคการถ่ายทำมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.17) รองลงมา คือ ด้านบทภาพยนตร์ (ค่าเฉลี่ย 4.01) ด้านเนื้อหา (ค่าเฉลี่ย 3.95) ด้านผู้กำกับภาพยนตร์ (ค่าเฉลี่ย 3.91) และด้านผู้แสดง (ค่าเฉลี่ย 3.82) ตามลำดับ ส่วนความคาดหวังที่มีต่อภาพยนตร์ไทยอิสระโดยภาพรวมความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคาดหวังในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.15) โดยมีความคาดหวังด้านบทภาพยนตร์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.34) รองลงมา คือ ด้านภาพและเทคนิคการถ่ายทำ (ค่าเฉลี่ย 4.33) ด้านเนื้อหา (ค่าเฉลี่ย 4.12) ด้านผู้กำกับภาพยนตร์ (ค่าเฉลี่ย 3.90) และด้านผู้แสดง (ค่าเฉลี่ย 3.78) ตามลำดับ นอกจากนี้ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะทางประชากรด้านเพศ อาชีพ และรายได้ พบว่า เพศ อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกันของผู้ชม มีทัศนคติโดยรวมต่อภาพยนตร์ไทยอิสระไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ด้านอายุ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่ามีทัศนคติโดยรวมต่อภาพยนตร์ไทยอิสระแตกต่างกัน เช่น ผู้ที่มีช่วงอายุไม่เกิน 18 ปี มีทัศนคติโดยรวมต่อภาพยนตร์ไทยอิสระ มากกว่าผู้ที่มีช่วงอายุมากกว่า 19 ปีขึ้นไป ส่วนผู้ที่มีช่วงอายุ 23-30 ปีขึ้นไป มีทัศนคติโดยรวมต่อภาพยนตร์ไทยอิสระ มากกว่าผู้ที่มีช่วงอายุ 19-22 ปี ในส่วนของระดับการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีทัศนคติโดยรวมต่อภาพยนตร์ไทยอิสระ มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันทั้งในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้ชม มีความถี่ในการรับชมภาพยนตร์ไทยอิสระไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านความถี่ในการรับชมภาพยนตร์ไทยอิสระ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติโดยรวมของผู้ชมที่มีต่อภาพยนตร์ไทยอิสระ และทำยที่สุดความถี่ในการรับชมภาพยนตร์ไทยอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังโดยรวมของผู้ชมที่มีต่อภาพยนตร์ไทยอิสระ (นันทน์ภัส สุขพรทวีวัฒน์, 2560)

(2) วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาพตัวแทนของตัวละครที่มีภาวะจิตเภทในภาพยนตร์ไทย” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ตัวละครที่มีภาวะจิตเภทส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ชนชั้นล่าง มีปัญหาครอบครัว เคยถูกรังแก ความรุนแรงและถูกล่วงละเมิดทางเพศ เมื่อถึงจุดวิกฤติของเรื่องตัวละครจะสวมบทบาทของผู้กระทำความรุนแรง โดยมีจุดประสงค์เพื่อแก้แค้นหรือเพื่อปกป้อง ยกเว้นใน ‘คน-โลก-จิต’ ที่เป็นตัวละครเพศชาย ชนชั้นกลาง และเป็นฝ่ายถูกรังแก ความรุนแรง สะท้อนให้เห็นมุมมองในการเล่าเรื่องของผู้สร้างภาพยนตร์เพศชายที่จัดวางตำแหน่งของตัวละครแตกต่างกันตามเพศสภาพ สำหรับจุดจบของตัวละครมี 2 รูปแบบคือ (1) เสียชีวิต (2) รอดชีวิต โดยเข้าไปอยู่ในโรงพยาบาลจิตเวชหรือหลบหนีออกจากสังคม เป็นการตอกย้ำว่าคนกลุ่มนี้ควรถูกจัดการโดยผู้เชี่ยวชาญ คือ จิตแพทย์หรือตำรวจ รวมทั้งต้องจำกัดบริเวณให้อยู่ในพื้นที่เฉพาะและแยกออกจากสังคม แสดงให้เห็นว่าผู้สร้างภาพยนตร์มีอำนาจในการเลือกชุดความหมายบางอย่างมานำเสนอ ซึ่งมักจะเป็นภาพเหมารวมที่ถูกผลิตซ้ำมาตลอด โดยมีชุดความรู้ทางการแพทย์เป็นกรอบความคิดเบื้องหลัง เนื่องจากผู้สร้างไม่มีประสบการณ์ตรงต่อภาวะจิตเภทจึงเลือกหยิบวาทกรรมหลักในการจัดการผู้มีภาวะจิตเภทมาใช้ (บุญยาพร กิตติสุนทรโรภาส, 2560)

(3) วิทยานิพนธ์เรื่อง “การเล่าเรื่องการเมืองไทยในภาพยนตร์ไทยยุคสงครามเย็น (พ.ศ. 2493 - 2518)” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ภาพยนตร์ที่ทำการศึกษาทั้งหมดถูกใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารทางการเมืองโดยมีรูปแบบการเล่าเรื่องที่เปลี่ยนไปตามบริบทหรืออิทธิพลทางการเมือง ณ ขณะนั้น ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง มรดกพระจอมเกล้า (2497) ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศสหรัฐอเมริกาและสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย ในการเข้ามาของอิทธิพลการเมืองสหรัฐในช่วงแรก, ภาพยนตร์เรื่อง ไฟเย็น (2508) ถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างภาพความน่ากลัวของลัทธิคอมมิวนิสต์และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อรัฐบาลไทย ในช่วงที่ลัทธิคอมมิวนิสต์มีการแทรกซึมประเทศไทยอย่างหนัก และภาพยนตร์เรื่อง เขาช็อกกานต์ (2516) ถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสั่งสอนผู้คนไม่ให้เป็นปฏิปักษ์ต่อรูปแบบโครงสร้างทางอำนาจ ในขณะที่เดียวกันยังถูกใช้เพื่อลดอำนาจของรัฐบาลทหารในยุคนั้นซึ่งกำลังสูญเสียเสถียรภาพทางการเมืองอีกด้วย ซึ่งภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่องเป็นภาพยนตร์ที่อยู่ภายใต้อุดมการณ์ทางการเมืองของรัฐบาลไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาที่มุ่งรักษาเสถียรภาพโครงสร้างทางการเมืองการปกครองและรักษาผลประโยชน์ของประเทศสหรัฐอเมริกาเอาไว้ในยุคสมัยสงครามเย็น (รักตระกูล ภริกจรรยากุล, 2560)

(4) วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาพตัวแทนของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพยนตร์ไทย” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ภาพยนตร์ไทยสร้างภาพตัวแทนของพื้นที่ “สามจังหวัดชายแดนภาคใต้” ด้วยกลวิธีที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะของระบบการสร้าง ตระกูลภาพยนตร์ และองค์ประกอบของการเล่าเรื่องแต่ละประเภท โดยภาพยนตร์ที่สร้างในระบบสตูดิโอมักหลีกเลี่ยงการพูดถึงประเด็นความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยตรง ส่วนภาพยนตร์นอกระบบนั้นมักใช้วิธีการนำเสนอเชิงศิลปะและมุมมองเชิงปัจเจกในการวิพากษ์เหตุการณ์ ซึ่งภาพยนตร์ส่วนใหญ่ใช้องค์ประกอบการเล่าเรื่องตามตระกูลภาพยนตร์ที่สามารถเล่าเรื่องให้เข้าใจง่าย นอกจากนี้ ภาพยนตร์แนวบันเทิงคดีนั้นไม่มีวิธีการเล่าเรื่องพื้นที่อย่างหลากหลาย ไม่ยึดติดกับข้อมูลความจริง แตกต่างจากภาพยนตร์สารคดีที่เน้นการบันทึกภาพจากเหตุการณ์จริงมากกว่า (วิริยาภรณ์ จุณหะวิริยะ, 2560)

(5) วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาพสะท้อนปัญหาสุขภาพจิตผ่านรูปแบบการสื่อความหมายในภาพยนตร์ไทย” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ภาพสะท้อนปัญหาสุขภาพจิตที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยมีการสะท้อนภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยนำเสนอให้เห็นถึงโรคอารมณ์แปรปรวน โรคนุคลิกภาพผิดปกติ และโรควิตกกังวล รูปแบบการสื่อความหมายในภาพยนตร์ทั้งโครงเรื่อง แก่นความคิด ตัวละคร ความขัดแย้ง มุมมองในการเล่าเรื่อง ฉาก สัญลักษณ์ ขนาดภาพ การเคลื่อนไหวของกล้อง มุมกล้อง แสงและเสียงสามารถสื่อความหมายให้เห็นถึงปัญหาสุขภาพจิตของตัวละครได้ผ่านการใช้ภาพระยะใกล้ ภาพระยะใกล้ปานกลาง ภาพระยะใกล้มาก เพื่อสื่อความหมายให้เห็นถึงปัญหาสุขภาพจิตของตัวละครผ่านการแสดงออกทางสีหน้า และการดอลลีการถือกล้องถ่าย การใช้มุมต่ำ การใช้ภาพแทนสายตา การใช้มุมเอียง การใช้กล้องแบบมุมต่ำเพื่อสื่อความหมายให้เห็นถึงความผิดปกติทางจิตของตัวละครได้ อีกทั้งมีการใช้โทนแสง ส่วนใหญ่ใช้โทน

แสงแบบโลว์คีย์ โทนแสงแบบมืดหม่น เพื่อสื่อความหมายถึงความผิดปกติทางจิตของตัวละคร และเสียงพูด เสียงประกอบ เสียงดนตรี สามารถใช้ในการสื่อและสร้างความหมายที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสุขภาพจิตได้ (พิมลนาถ เล็กสมบุญไชย, 2560)

(6) วิทยานิพนธ์เรื่อง “พัฒนาการหนังกลางแปลงและแนวทางการบริหารจัดการ กรณีศึกษา กาเหว่าภาพยนตร์ และท่าพระภาพยนตร์ (พ.ศ. 2530 - 2559)” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า คณะกาเหว่าภาพยนตร์ และท่าพระภาพยนตร์ มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารจัดการในยุคกิจการหนังกลางแปลงเฟื่องฟู พ.ศ. 2530 - 2539 และยุคปัจจุบัน พ.ศ. 2559 โดยในภาพรวมมีการปรับเปลี่ยน 1) รูปแบบการบริหารงานภาพยนตร์ 2) การบริหารจัดการด้านกระบวนการฉายหนังกลางแปลง 3) การบริหารจัดการบุคลากร และ 4) การบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์หนังกลางแปลง โดยเหตุอันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการมาจาก ปัจจัย 6 ประการคือ 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 2) ปัจจัยด้านการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ยุคดิจิทัลและปัญหาลิขสิทธิ์ภาพยนตร์ 3) ปัจจัยด้านพัฒนาการทางเทคโนโลยีของโรงภาพยนตร์ 4) ปัจจัยด้านสื่อบันเทิงที่เข้าถึงที่พำอาศัย 5) ปัจจัยด้านบรรยากาศในการรับชมภาพยนตร์ และ 6) ปัจจัยด้านข้อตกลงเรื่องพื้นที่จัดฉายหนังกลางแปลงระหว่างบริษัทในเครือผู้จัดจำหน่าย (สายหนัง) และผู้ประกอบการหนัง (งามนิส เขมาชฎากร, 2560)

(7) วิทยานิพนธ์ เรื่อง “คุณค่ามรดกวัฒนธรรมของภาพยนตร์ไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของชาติ” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกมรดกภาพยนตร์ของชาติในประเทศไทยและในระบบสากลมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านจำนวนของเกณฑ์และรายละเอียดขั้นตอนการพิจารณา การคัดเลือกกรรมการในการพิจารณาการขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ ซึ่งในประเทศไทยจะใช้เกณฑ์ที่มีจำนวนมากกว่าคือ 6 เกณฑ์ ส่วนในระบบสากลใช้เพียง 2 เกณฑ์ ส่วนระบบการคัดเลือกขั้นแรก ประชาชนจะมีสิทธิ์ในการเสนอชื่อภาพยนตร์เหมือนกันทั้งในประเทศไทยและในระบบสากล แต่ขั้นตอนในการจัดตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาการคัดเลือกภาพยนตร์รอบสุดท้ายของประเทศไทยต่างกับในระบบสากล ภาพยนตร์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของชาติของประเทศไทยส่วนมากจะเป็นในกลุ่มของภาพยนตร์ข่าว ข่าวสาร บันทึกเหตุการณ์ ภาพยนตร์ดราม่า และภาพยนตร์สารคดี ซึ่งถือว่าเป็น 3 กลุ่มหลักที่มีปริมาณอันดับต้นและแสดงคุณค่าทางวัฒนธรรมในด้านคุณค่าเชิงอัตลักษณ์ออกมาเป็นอันดับ 1 (เอกพล รัตนะ, 2560)

(8) วิทยานิพนธ์เรื่อง “การออกแบบและการสื่อความหมายของใบปิดภาพยนตร์สยองขวัญแนวอำนาจเหนือธรรมชาติของภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์อเมริกัน” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า กระบวนการออกแบบและสื่อความหมายบนใบปิดภาพยนตร์ไทยและอเมริกันมีความเหมือนกันด้านความต้องการสื่อสารเนื้อหาภาพยนตร์ โดยใช้กระบวนการสร้างสรรค์ใบปิดที่แตกต่างกันตามลักษณะของบริษัทที่จัดจำหน่ายภาพยนตร์ ด้วยเงื่อนไขทางการตลาดของบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่ง

ส่วนมากหลักในการออกแบบใบปิดภาพยนตร์ที่นำเข้ามาฉายในประเทศไทยนั้นจะถูกกำหนดโดยบริษัทเจ้าของลิขสิทธิ์ และแม้ว่าจะมีการซื้อลิขสิทธิ์ภาพยนตร์เข้ามาแล้วก็ต้องยึดหลักดังกล่าวในการออกแบบ แต่หากไม่มีหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นตัวกำหนด บริษัทที่จัดจำหน่ายภาพยนตร์จะต้องให้ฝ่ายการตลาด ฝ่ายจัดจำหน่ายและฝ่ายสร้างสรรค์เป็นผู้กำหนดทิศทางการสื่อสาร โดยมุ่งเน้นที่การดึงดูดใจผู้ชมมากกว่าความเป็นงานศิลปะ นอกจากนี้ใบปิดของไทยและอเมริกันยังแตกต่างกันในเรื่องการใช้ภาพนักแสดงมาเป็นจุดขาย กล่าวคือยังคงต้องใช้หลักการตลาดภาพยนตร์มากำหนดแนวทางในการออกแบบใบปิด มีการใช้คำโปรยและภาษาภาพเพื่อดึงดูดผู้ชม โดยไม่เผยแพร่เนื้อหาภาพยนตร์เพราะเป็นภาพยนตร์เร้นลับที่ต้องหาคำตอบด้วยตัวผู้ชมเอง (พทธิชญา จันทรเทศ, 2561)

(9) วิทยานิพนธ์เรื่อง “การตั้งชื่อและการสื่อความหมายของชื่อภาพยนตร์ไทยและชื่อภาษาไทยของภาพยนตร์อเมริกัน” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ชื่อภาพยนตร์ทั้งหมดที่ได้ทำการศึกษา นั้น มีลักษณะแนวคิดหลักหรือกระบวนการในการตั้งชื่อภาพยนตร์ในลักษณะที่คล้ายคลึงกันได้อยู่ 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ตระกูลของของภาพยนตร์ 2) แก่นเรื่องของภาพยนตร์ และ 3) ดารานักแสดงหรือผู้รับบทตัวละครเอกในภาพยนตร์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการสื่อความหมายหรือเข้าใจความหมายที่ต่อกรจะสื่อในชื่อของภาพยนตร์ ทั้งนี้เพื่อบ่งบอกสิ่งสำคัญในภาพยนตร์ เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับผู้ชม (พีรภาส จงตระกูล, 2561)

(10) วิทยานิพนธ์เรื่อง “การสื่อสารภาพตัวแทนสตรีผ่านภาพยนตร์ไทย” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ภาพตัวแทนสตรีในภาพยนตร์ไทยที่ศึกษาพบภาพตัวแทนสตรีที่มีความเมตตา โอบอ้อมอารี มีความเชื่อในเรื่องต่างๆ อาทิ ความเชื่อเรื่องพรหมจารี ความเชื่อเรื่องแม่เลี้ยง และความเชื่อเรื่องของการทูลจริต นอกจากนี้พบว่าผู้หญิงมีความปรารถนาในเรื่องความรัก ความปรารถนาในเรื่องได้รับการยอมรับในสังคมและปรารถนาในเงินทอง มีความกตัญญูต่อบิดามารดา มีบทบาทในด้านการทำงานที่ต่างกันทั้งนักเรียนนักศึกษา มีบทบาทในการทำงานนอกบ้าน และบทบาทที่ต้องทำงานแค้ในบ้านเท่านั้น อีกทั้งพบภาพตัวแทนสตรีที่ได้รับบทบาทความผู้นำอีกด้วย (ภัทรวดี ไชยชนะ, 2561)

(11) วิทยานิพนธ์เรื่อง “การสร้างความหมายของผู้หญิงทำแท้งผ่านภาพตัวแทนในภาพยนตร์ไทย” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ภาพยนตร์ได้สร้างชุดความหมายในเรื่องการทำแท้งผ่านวาทกรรม จากสถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันศาสนา สถาบันกฎหมาย สถาบันทางการแพทย์ สถาบันครอบครัว และสถาบันทางเศรษฐกิจ โดยสามารถสรุปชุดความหมายออกมาได้ 2 รูปแบบ รูปแบบแรกคือ ชุดความหมายจากอุดมการณ์หลัก (Dominant Ideology) ที่ไม่ต้องการให้ผู้หญิงทำแท้ง จึงพยายามสร้างให้ผู้หญิงทำแท้งในภาพยนตร์นั้นเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางสังคม (Deviant) และต้องพบกับจุดจบของชีวิตอันมาจากผลของการทำแท้ง กล่าวคือ การทำแท้งเป็นสาเหตุที่ทำให้ชีวิตของผู้หญิงตกต่ำ ทั้งเสียชีวิตและมีความผิดปกติทางร่างกาย

ในอีกรูปแบบหนึ่งคือ ชุดความหมายจากอุดมการณ์ต่อรอง (Negotiated Ideology) ที่ต้องการเสนอว่า ผู้หญิงทำแท้งก็เป็นผู้หญิงธรรมดาคนหนึ่ง และการทำแท้งก็ไม่ใช่จุดเปลี่ยนที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตทำแท้งแล้วก็สามารถกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติได้ (ศานต์ฤทัย สาเพิ่มทรัพย์, 2561)

(12) วิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดภาพยนตร์ไทย กรณีศึกษา บริษัท สหมงคลฟิล์ม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด และบริษัท เอ็มพิคเจอร์ส อินเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดภาพยนตร์ไทยของบริษัท สหมงคลฟิล์ม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด และบริษัท เอ็มพิคเจอร์ส อินเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) มีความเหมือนกันในเรื่องของการวางกลยุทธ์ที่นำมาใช้ในการสื่อสารการตลาด แต่แตกต่างกันด้วยวิธีการนำเสนอเพื่อสร้างการรับรู้ของภาพยนตร์แต่ละเรื่องซึ่งเกิดจากภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ว่า ต้องการให้ผู้ชมที่เป็นกลุ่มเป้าหมายรับรู้และจดจำภาพยนตร์ในรูปแบบใด ทั้งนี้ก็วิธีการนำเสนอของภาพยนตร์แต่ละเรื่องจึงไม่ซ้ำกันเนื่องจากภาพยนตร์แต่ละเรื่องมีแก่นของเรื่อง กลุ่มเป้าหมาย และช่วงเวลาการนำเสนอที่แตกต่างกันนั่นเอง (ชลธิชา กิ่งไกว, 2562)

(13) วิทยานิพนธ์เรื่อง “การประกอบสร้างความหมายการถวิลหาอดีตในภาพยนตร์ไทย” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า มิติเนื้อหาที่สะท้อนการถวิลหาอดีตมี 5 ลักษณะ คือ 1) การถ่ายทอดความทรงจำในอดีต 2) การถ่ายทอดประสบการณ์ในอดีต 3) การถ่ายทอดภูมิปัญญาดั้งเดิมและประเพณีประจำท้องถิ่น 4) การเปลี่ยนผ่านของเวลา และ 5) ภาพชุมชนในอดีต ขณะที่วิธีการประกอบสร้างการถวิลหาอดีตมี 9 ประการคือ 1) สถานที่และอุปกรณ์ประกอบฉากที่สื่อถึงความย้อนยุค 2) เครื่องแต่งกายย้อนยุค 3) การสื่อความหมายแบบคู่ตรงข้าม 4) การใช้ชื่อนามนัย 5) การใช้แสงในเชิงสัญลักษณ์ 6) การใช้สีในเชิงสัญลักษณ์ 7) การใช้ระยะภาพในเชิงสัญลักษณ์ 8) การสร้างสัมพันธ์บทภาพยนตร์และบทเพลงในอดีต และ 9) การใช้เทคนิคการตัดต่อเพื่อสื่อความหมายในเล่าความย้อนอดีต (วงศกร วงเวียน, 2562)

(14) วิทยานิพนธ์เรื่อง “ทวิภพ (2547) และพี่มาก..พระโขนง (2556): สุนทรียภาพแบบหลังสมัยใหม่ในภาพยนตร์รีเมกแนวทบทวนวิพากษ์” ผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า สุนทรียภาพแบบหลังสมัยใหม่ที่ปรากฏในภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องนั้น ประกอบด้วย สัมพันธบท (intertextuality) เป็นการนำเสนอโครงเรื่องใหม่ผ่านกระบวนการขยายความ (extension) การตัดทอน (reduction) การดัดแปลง (modification) มีการเชื่อมโยงตัวละครเข้ากับบริบททางสังคมในช่วงเวลานั้น ๆ โดยใช้การผสมผสาน (pastiche) อาการโหยหาอดีต (nostalgia) เป็นการผลิตซ้ำสิ่งที่ชนชั้นกลางต้องการหวนรำลึกถึง เพื่อเยียวยาจิตใจจากบาดแผลที่เกิดจากวิกฤตการณ์ทางสังคมในขณะนั้น การไม่เรียงเรื่องตามลำดับเวลา (discontinuity) เป็นการท้าทายขนบเดิมของการเล่าเรื่อง นำไปสู่การเล่าเรื่องที่มีมิติซับซ้อนมากขึ้น และสุดท้ายมีการล้อเลียน (parody) เป็นการท้าทายอำนาจด้วยการตั้งคำถาม โดยใช้การวิพากษ์วาทกรรม (discourse) เป็นเครื่องมือ ซึ่งเป็นการแสดงท่าทีแบบที่เล่นที่จริงต่ออำนาจและกระแสสังคมของชนชั้นกลาง (ชูพงษ์ แสงเพชร, 2562)

ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนของวิทยานิพนธ์ฯ ที่คณะผู้เขียนได้ทำการศึกษา มีจำนวนเพียง 14 เล่ม และวิทยานิพนธ์ฯ ในแต่ละเล่มนั้นมีประเด็นในการศึกษาที่แตกต่างกัน คณะผู้เขียนจึงไม่พบความสัมพันธ์หรือความขัดแย้งจากข้อค้นพบ/ผลการวิจัยของวิทยานิพนธ์ฯ ที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ สำหรับในด้านระเบียบวิธีวิจัยจากผลการศึกษาของคณะผู้เขียนพบว่า วิทยานิพนธ์ฯ ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการวิจัยเชิงปริมาณเพียงเล่มเดียว คือ การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติ พฤติกรรมการเปิดรับ และความคาดหวังของผู้ชมในเขต กรุงเทพมหานครที่มีต่อภาพยนตร์ไทยอิสระ” ดังรายละเอียดที่ปรากฏตามตารางที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประเด็นที่ผู้วิจัยส่วนใหญ่สนใจศึกษานั้น ต้องใช้การศึกษาเชิงวิเคราะห์ ดีความ หรือวิพากษ์ จึงเหมาะกับการวิจัยเชิงคุณภาพมากกว่าการวิจัยเชิงปริมาณ

ตารางที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัยของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562

ชื่อวิทยานิพนธ์	ทัศนคติ พฤติกรรมการเปิดรับ และความคาดหวังของผู้ชมในเขต กรุงเทพมหานครที่มีต่อภาพยนตร์ไทยอิสระ
ประเภท	วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)
แนวคิด/ทฤษฎี	แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ / ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร ทฤษฎีความคาดหวัง / แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ / แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์ อิสระ
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ชมภาพยนตร์ไทยอิสระ 400 คน
ชื่อวิทยานิพนธ์	ภาพตัวแทนของตัวละครที่มีภาวะจิตเภทในภาพยนตร์ไทย
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	วิเคราะห์ข้อความ (textual analysis) / สัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth inter- view)
แนวคิด/ทฤษฎี	แนวคิดเกี่ยวกับจิตเวชศาสตร์ / ทฤษฎีการประกอบสร้างความเป็นจริงทาง สังคม / แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน / ทฤษฎีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ภาพยนตร์ไทย 8 เรื่อง / ผู้รับสารที่มีประสบการณ์ตรงต่อภาวะจิตเภท 4 คน

ชื่อวิทยานิพนธ์	การเล่าเรื่องการเมืองไทยในภาพยนตร์ไทยยุคสงครามเย็น (พ.ศ. 2493-2518)
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	วิเคราะห์ตัวบท (textual analysis)
แนวคิด/ทฤษฎี	แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างภาพยนตร์ / แนวคิดสัญวิทยาในภาพยนตร์ / แนวคิดโครงสร้างการเล่าเรื่องภาพยนตร์ / แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ภาพยนตร์ไทย 3 เรื่อง
ชื่อวิทยานิพนธ์	ภาพตัวแทนของพื้นที่ “3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ในภาพยนตร์ไทย
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	วิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) / วิเคราะห์บริบท (Contextual Analysis) / สัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)
แนวคิด/ทฤษฎี	แนวคิดเกี่ยวกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ / แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของภาพยนตร์ไทย / แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของภาพยนตร์ / แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เรื่องเล่า / แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาพตัวแทน -
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ภาพยนตร์ไทย 6 เรื่อง / ผู้ผลิตภาพยนตร์และนักวิชาการ 7 คน
ชื่อวิทยานิพนธ์	ภาพสะท้อนปัญหาสุขภาพจิตผ่านรูปแบบการสื่อความหมายในภาพยนตร์ไทย
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	วิเคราะห์ตัวบท (textual analysis) / สัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)
แนวคิด/ทฤษฎี	แนวคิดปัญหาสุขภาพจิต / แนวคิดการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ / แนวคิดการสื่อความหมายในภาพยนตร์ / ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ภาพยนตร์ไทย 6 เรื่อง / ผู้กำกับภาพยนตร์ 2 คน
ชื่อวิทยานิพนธ์	พัฒนาการหนังกลางแปลง และแนวทางการบริหารจัดการ กรณีศึกษา กาเหว่า ภาพยนตร์ และท่าพระภาพยนตร์ (พ.ศ. 2530 - 2559)
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

การวิจัย/ วิธีการศึกษา	การสัมภาษณ์ / การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
แนวคิด/ทฤษฎี	ประวัติศาสตร์การฉายภาพยนตร์ในประเทศไทย / ประวัติศาสตร์การฉายหนังกลางแปลง / หลักการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมอย่างมีคุณภาพ (Heritage Quality) / หลักการจัดการความรู้ (Knowledge Management) / หลักการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Education As Sustainable Development) / หลักการบริหารงานภาพยนตร์ (Film Business Administration) / ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารองค์กร / ธุรกิจและการตลาดอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	คณะหนังกลางแปลง 2 คณะ / ผู้เกี่ยวข้องกับคณะหนังกลางแปลง 12 คน
ชื่อวิทยานิพนธ์	คุณค่ามรดกวัฒนธรรมของภาพยนตร์ไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของชาติ
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
แนวคิด/ทฤษฎี	ทฤษฎีเกี่ยวกับสุนทรียภาพ ศิลปะ กับภาพยนตร์ / ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม / ทฤษฎีคุณค่าและความหมายของทรัพยากรวัฒนธรรม / ความรู้เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของชาติ / ความรู้เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของสากล / แนวคิดการจัดประเภทกลุ่มของภาพยนตร์
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ภาพยนตร์ไทย 100 เรื่อง
ชื่อวิทยานิพนธ์	การออกแบบและการสื่อความหมายของใบปิดภาพยนตร์สยองขวัญแนวอำนาจเหนือธรรมชาติของภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์อเมริกัน
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใบปิดภาพยนตร์ไทย 10 เรื่อง
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	วิเคราะห์ตัวบท (textual analysis) / สัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) -
แนวคิด/ทฤษฎี	แนวคิดเรื่องวิเคราะห์ภาษาภาพเชิงเทคนิค / องค์ประกอบภาพ / แนวคิดเรื่องแบบจำลองการสื่อสารของ Jakobson / ทฤษฎีสัญญาวิทยา / อำนาจเหนือธรรมชาติในภาพยนตร์หรือเรื่องเล่า / แนวคิดเรื่องการตลาดภาพยนตร์

ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ใบปิดภาพยนตร์อเมริกัน 10 เรื่อง / ผู้เชี่ยวชาญ 4 คน
ชื่อวิทยานิพนธ์	การตั้งชื่อและการสื่อความหมายของชื่อภาพยนตร์ไทยและชื่อ ภาษาไทยของภาพยนตร์อเมริกัน
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	วิเคราะห์ตัวบท (textual analysis) / สัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)
แนวคิด/ทฤษฎี	แนวคิดการตลาดและตลาดภาพยนตร์ / แนวคิดการจัดจำหน่ายภาพยนตร์ / แนวคิดสัญวิทยา / แนวคิดภาพยนตร์กับบริบททางสังคม
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ผู้เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อภาพยนตร์ 2 คน / ภาพยนตร์ไทย 10 เรื่อง / ภาพยนตร์อเมริกัน 10 เรื่อง
ชื่อวิทยานิพนธ์	การสื่อสารภาพตัวแทนสตรีผ่านภาพยนตร์ไทย
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) / วิเคราะห์การเล่าเรื่อง (Narrative Analysis)
แนวคิด/ทฤษฎี	แนวคิดสตรีนิยม (Feminism) / แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน (Representation) / แนวคิดการเล่าเรื่อง (Narrative) / ทฤษฎีสัญญัตติวิทยา (Semiotics) / แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ตัวละครหญิงในภาพยนตร์ไทย 7 เรื่อง
ชื่อวิทยานิพนธ์	การสร้างความหมายของผู้หญิงทำแท้งผ่านภาพตัวแทนในภาพยนตร์ไทย
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) -
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	วิเคราะห์ตัวบท (textual analysis) / สัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)
แนวคิด/ทฤษฎี	แนวคิดเกี่ยวกับการทำแท้ง (Abortions) / แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์ (Film) / แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างตัวละคร (Characterization) / ทฤษฎีสตรีนิยม (Feminist Studies) / แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน / แนวคิดการเข้ารหัส และถอดรหัส (Encoding & Decoding)
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	- ผู้รับสารที่เคยทำแท้ง 3 คน - ตัวละคร 7 ตัวในภาพยนตร์ไทย 6 เรื่อง

ชื่อวิทยานิพนธ์	กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดภาพยนตร์ไทย กรณีศึกษา บริษัทสหมงคลฟิล์มอินเตอร์เนชั่นแนลจำกัดและบริษัทเอ็มพีคเจอร์สอินเตอร์เทนเมนท์จำกัด (มหาชน)
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	สัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)
แนวคิด/ทฤษฎี	แนวคิดเกี่ยวกับธุรกิจภาพยนตร์ (Film Business) / แนวคิดเกี่ยวกับการตลาดภาพยนตร์ / แนวคิดการสื่อสารการตลาดภาพยนตร์ (Marketing Communication)
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหารและหัวหน้างานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการวางกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดภาพยนตร์ไทย 6 คน
ชื่อวิทยานิพนธ์	การประกอบสร้างความหมายการถวิลหาอดีตในภาพยนตร์ไทย
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	วิเคราะห์ตัวบท (textual analysis)
แนวคิด/ทฤษฎี	แนวคิดหลังสมัยใหม่ (Postmodern) / แนวคิดเกี่ยวกับการโหยหาอดีต(Nostalgia) / แนวทางการศึกษาเชิงสัญวิทยา (Semiology) / การวิเคราะห์ภาษาภาพเชิงเทคนิค
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ภาพยนตร์ไทย 3 เรื่อง
ชื่อวิทยานิพนธ์	ทวิภพ (2547) และพืมาภ..พระโขมง (2556): สุนทรียภาพแบบหลังสมัยใหม่ในภาพยนตร์รีเมกแนวทบทวนวิพากษ์
ประเภท	วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)
การวิจัย/ วิธีการศึกษา	วิเคราะห์ตัวบท (textual analysis)
แนวคิด/ทฤษฎี	ทฤษฎีหลังสมัยใหม่ (postmodern theory) / การดัดแปลงแนวทบทวนวิพากษ์ (revisionist adaptation) / ทฤษฎีการเล่าเรื่อง (narrative theory) / ทฤษฎีสัญวิทยา (semiology theory)
ประชากร/ กลุ่มตัวอย่าง	ภาพยนตร์ไทย 2 เรื่อง

ในด้านของประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คณะผู้เขียนพบว่า วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ไทยระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 เลือกศึกษาจากตัวของภาพยนตร์มากที่สุด รองลงไปคือ ผู้ชม/ผู้รับสาร ผู้ผลิต และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

ในแง่วิธีการศึกษา คณะผู้เขียนพบว่า วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ไทยระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 ใช้วิธี “การวิเคราะห์ตัวบท” (Textual Analysis) ในการศึกษามากที่สุด รองลงไปคือ “การสัมภาษณ์เชิงลึก” (In-depth Interview) และวิธีการศึกษาอื่น ๆ อันได้แก่ “การวิจัยเชิงสำรวจ” (Survey Research) “การวิเคราะห์บริบท” (Contextual Analysis) “การวิเคราะห์เนื้อหา” (Content Analysis) “การวิเคราะห์การเล่าเรื่อง” (Narrative Analysis) ทั้งนี้เนื่องจากวิทยานิพนธ์ที่คณะผู้เขียนเลือกทำการศึกษา เป็นวิทยานิพนธ์ทางด้านภาพยนตร์ ซึ่งผู้วิจัยส่วนใหญ่เลือกศึกษาจากตัวภาพยนตร์ ดังนั้น “การวิเคราะห์ตัวบท” จึงเป็นวิธีการศึกษาที่น่าจะเหมาะสมที่สุดวิธีการหนึ่ง

สำหรับแนวคิด/ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษา คณะผู้เขียนพบว่า วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ไทยระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 นำ “แนวคิดสัญวิทยา” มาใช้ในการวิจัยมากที่สุด รองลงไปคือ “แนวคิดการเล่าเรื่อง” “แนวคิดภาพตัวแทน” “แนวคิดการตลาด” “แนวคิดสตรีนิยม” และ “แนวคิดหลังสมัยใหม่” ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาทางด้านภาพยนตร์ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาด้านการเล่าเรื่อง และการสื่อความหมาย ดังนั้นแนวคิดที่ผู้วิจัยเลือกนำมาใช้ในการศึกษาจึงเลือก “แนวคิดสัญวิทยา” และ “แนวคิดการเล่าเรื่อง” ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสื่อความหมายและการเล่าเรื่องโดยตรง

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางด้านภาพยนตร์ไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2562 คณะผู้เขียนพบว่า วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการศึกษาที่ใช้มากที่สุดคือ การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) ประชากรที่ใช้ศึกษามากที่สุดคือ เนื้อหาของภาพยนตร์ แนวคิด/ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษามากที่สุดคือ “แนวคิดสัญวิทยา” (Semiology) และ “แนวคิดการเล่าเรื่อง” (Narrative) และสถาบันการศึกษาที่มีวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับภาพยนตร์ไทยมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

1. ควรศึกษาในขอบเขตช่วงระยะเวลาที่กว้างขึ้น เพื่อให้ได้เห็นถึงพัฒนาการของการวิจัยทางด้านภาพยนตร์ไทย ทั้งในแง่ประเด็นการศึกษา แนวคิด/ทฤษฎีที่นำมาศึกษา และระเบียบวิธีวิจัย
2. ควรขยายประเด็นการศึกษาให้ครอบคลุมการวิจัยทางด้านนิเทศศาสตร์ในแขนงอื่น ๆ นอกเหนือจากภาพยนตร์ไทย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- งามนิส เชมชาฎการ. (2560). พัฒนาการหนังกลางแปลง และแนวทางการบริหารจัดการ
กรณีศึกษา กาเหว่าภาพยนตร์ และท่าพระจันทร์ภาพยนตร์ (พ.ศ. 2530 -
2559). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารศิลปะและ
วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2549). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหา
บัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ชลธิชา กิ่งไกว. (2562). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดภาพยนตร์ไทย กรณีศึกษา บริษัท
สหมงคลฟิล์ม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด และบริษัท เอ็ม พิคเจอร์ส เอ็นเตอร์
เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
สื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ชูพงษ์ แสงเพชร. (2562). ทวิภพ (2547) และพีมาภ..พระโขง (2556): สุนทรียภาพ
แบบหลังสมัยใหม่ในภาพยนตร์รีเมกแนวทบทวนวิพากษ์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นันทน์ภัส สุขพรทวีวัฒน์. (2560). ทศนคติ พฤติกรรมการเปิดรับ และความคาดหวังของ
ผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อภาพยนตร์ไทยอิสระ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญยาพร กิตติสุนทรโรภาศ. (2560). ภาพตัวแทนของตัวละครที่มีภาวะจิตเภทในภาพยนตร์
ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2557). ระเบียบวิธีวิจัยการสื่อสาร (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พทธิชญญา จันทรเทศ. (2561). การออกแบบและสื่อความหมายของใบปิดภาพยนตร์สยอง
ขวัญแนวอำนาจเหนือธรรมชาติของภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์อเมริกัน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- พิมลนาถ เล็กสมบุญไชย. (2560). ภาพสะท้อนปัญหาสุขภาพจิตผ่านรูปแบบการสื่อ
ความหมายในภาพยนตร์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
สื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พีรภาส จงตระกูล. (2561). การตั้งชื่อและการสื่อความหมายของชื่อภาพยนตร์ไทยและ
ชื่อภาษาไทยของภาพยนตร์อเมริกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขา
วิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ภัทรวดี ไชยชนะ. (2561). การสื่อสารภาพตัวแทนสตรีผ่านภาพยนตร์ไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- รักตระกูล ภริจักรรยากุล. (2560). การเล่าเรื่องการเมืองไทยในภาพยนตร์ไทยยุคสงครามเย็น (พ.ศ.2493 - 2518). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลักขมี พูลทรัพย์. (2555). การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับพฤติกรรมสารสนเทศระหว่าง พ.ศ. 2513 - 2553. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วงศกร วงเวียน. (2562). การประกอบสร้างความหมายการถวิลหาอดีตในภาพยนตร์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วิริยาภรณ์ จุณหะวิหะ. (2560). ภาพตัวแทนของพื้นที่ “สามจังหวัดชายแดนภาคใต้” ในภาพยนตร์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชานิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศานต์ฤทัย สาเพิ่มทรัพย์. (2561). การสร้างความหมายของผู้หญิงท่ามกลางภาพตัวแทนในภาพยนตร์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกพล รัตน์. (2560). คุณค่ามรดกวัฒนธรรมของภาพยนตร์ไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาบริหารงานวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
-